

EDICIÓ: Grup de divulgació de la història de Fals, Associació Cultural i Recreativa de Fals
COL·LABORACIÓ: Ajuntament de Fonollosa, Cooperativa UMAC, Arxiu Comarcal de Manresa

ASSOCIACIÓ CULTURAL I RECREATIVA DE FALS
Carrer de les escoles, s/n
08259 Fals (Fonollosa)
Telèfon: 938368003

El contingut d'aquesta edició és de divulgació de la història local del poble de Fals. En cap cas es vol ferir la sensibilitat de ningú i, serà d'agrair que qualsevol errada o inexactitud en els escrits, sigui comunicada als redactors de Falchs.

Els Oratoris

Els nostres oratoris són petites capelletes, situades en mig dels camps o els boscos, on aturar-se a dir una pregària. Els dos oratoris existents al terme tenen un mateix origen; són ex-vots o promences fetes a Déu, com agraïment per haver salvat algú d'una desgràcia.

L'Oratori de Bastardes es troba a les envistes del mas, al costat del camí que va a la font. Consisteix en un pilar quadrat de pedra tallada, rematat amb una capelleta coberta amb una teulada de pedra de quatre aiguavessants. Dins de l'obertura s'hi troba una creu de ferro forjat. El pilar porta una inscripció en llatí ben visible que diu: EX VOTO BENEDICTI BASTARDES ANNO MDCCCLII.

Se sap el motiu perquè l'amo de Bastardes va fer construir aquest oratori. Va ser perquè l'home va tenir un ensurt amb el carro, que poc més li costa la vida; el carro va bolcar, però per fortuna, el Benet va sortir il·lès de l'accident. Era un home piadós i va creure que Déu li havia estalviat la vida i, en agraïment, va pagar l'oratori.

La història de l'altre oratori, l'Oratori de la Gabriela, és similar. En aquest cas l'accidentat va ser Isidre Biosca Carol, dit el Xamal o el Xamalot. Creuava el Torrent Ridó, el que fa de termenal entre les terres de la Gabriela i les de Massana, quan se li va esverar la mula i aquesta va començar a baixar, embogida, torrent avall. En la situació tan apurada en què es trobava, el pobre Xamal encara va tenir esma per

prometre a la Mare de Déu, que si no es matava, li tindria un detall. Va salvar la pell, i com diu l'adagi, "a sants i a minyons, no els prometsis si no els dons", va complir la paraula i va edificar un oratori a la seva salvadora al mateix

Oratori de la Gabriela

lloc on li havia perillat la vida. Va demanar permís a l'amo de la Gabriela, el Jaume Galobart Hosta, que per una cosa així no s'hi va poder negar.

L'oratori és de construcció rústega i no té cap data; consisteix en un pilar de base quadrada, fet amb pedres desiguals, amb un remat de forma piramidal. En una fornícula tancada amb una reixa, s'hi troba una imatge moderna d'una Mare de Déu. El camí de l'Oratori, que surt de la font dels Pins i segueix planejant l'obaga, és una excursió especialment recomanable a l'estiu, que és quan s'aprecien de debò els indrets més ombrívols.

Oratori de Bastardes